

Història, volum i existència

FRANCESC CANDEL

Dèiem que qui no surt a la tele no existeix i que la història que no s'explica en els llibres tampoc. Aquesta tangibilitat que atorga la televisió se cenyeix a les persones i és efímera. Ets algú quan hi surts i només pel fet d'aparèixer-hi, i et dilueixes com un bolado quan deixes d'acaparar càmera. Amb la història passa una altra cosa: no n'hi ha prou que sigui explicada per la tele, els vídeos, les pel·lícules... La història s'ha d'escriure i ha de ser guardada en els llibres. No n'hi ha prou que sigui escrita i arxivada en els diaris, per més que els llibres d'història, naturalment la recent, es fonamentin en

la premsa, fins i tot amb excessiva credulitat. Es menysprea el relat oral del testimoni dels esdeveniments o de la tradició per excessivament subjectiu, vagament puntual i nostàlgicament exagerat o oblidadís, mentre s'admet a ulls clucs la crònica gasetillera amb tota la servitud de l'escàndol, la competitivitat i la improvisació que comporta. Però no és tot el que estic dient, tot el que volia dir. Si no tens història és com si no tinguessis volum a banda d'existència. La història del que és petit emfatitza la història del que és gran; la del que és local, el que és general coetani; el que és local, la universal. Tant les unes com les altres

s'afermen escrivint-les i publicant-les. Indubtablement, la història existeix, encara que no s'escriu o s'expliqui. O encara millor, va existir. I roman invisible, en la majoria de les ocasions, reposant en la tradició, fins que l'investigador la recupera. Som molts els que hem viscut en barris sense història, almenys una història emmagatzemada als annals que pugui ser consultada, no com a disperses i espurnejants pinzellades del record individual o col·lectiu, sinó àmpliament i detalladament. M'agradaria creure que hi ha una investigació i recuperació d'aquesta història i un establiment de bases i fonaments per a la història venidora.

L'any passat, fruit d'unes jornades d'història local del meu districte, es va editar, no comercialment, un gruixut

document titulat *Sants i la seva Marina al llarg de la història*. Me'l vaig voler mirar i el vaig llegir d'una tirada. Lògicament, el que més em va atraure van ser els escrits dels meus veïns de la Zona Franca: *El camí i la casa de l'Esparver*, de Julio Baños i Soria; *La carretera de Port. Memorias de un siglo*, de Ramon Anglés i González; *Plus Ultra. Recuerdos de un barrio que el tiempo no borró*, d'Antoni Piera i Ramis; *Memorias de mi barrio: la Colonia Bausili*, de Martín Gallardo, i *Can Sabaté olvida el olor a pólvora*, de Jesús Martínez Fernández i Juan Bautista Martínez. Amb els llibres *Can Tunis, l'ocàs d'un barri* i *Imatges retrospectives de la Marina*, tots dos de Julio Baños, i *Can Clos, historia de un barrio obrero*, d'Emilio Suárez, els de la Zona Franca comencem a tenir història enquadrada.